

Nr 188.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1933.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3:o lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel;

4:o lag om upphörande av gränstullrätt; och

5:o förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken lag med däri enligt lagarna den 4 juni 1926 (nr 148) och den 1 juni 1928 (nr 145) vidtagna ändringar gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att dels till envar av 1, 5 och 10 §§ skall vara fogat ett nytt moment med nedan angivna beteckning och innehåll, dels ock 2 § 1 mom., 4 § 2 mom. och 8 § 1 mom. skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

1 §.

5 mom. Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång, stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förbrytelse; dock må sammanlagt frihetsstraff icke överstiga två år.

2 §.

1 mom. Spritdrycker och vin må icke med farkost av mindre netto-dräktighet än femhundra ton införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten.

Då särskilda — — — svenskt territorialvatten.

4 §.

2 mom. Har chef för tull- eller kustbevakning med hänsyn till befarad olovlig införsel av spritdrycker eller vin funnit särskild tullbevakning böra anordnas å farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton, vilken ankommer från eller avgår till utrikes ort, må, därest med stöd av denna lag beslag ägt rum å drycker, vilka under resan medförts å farkosten, bevakningschefen kunna förordna, att kostnaden för bevakningen skall gäldas av farkostens ägare.

Kostnaden för — — — sådan förrättning.

5 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

8 §.

1 mom. Har vid olovlig införsel av spritdrycker eller vin i annat fall, än i 3 § 1 mom. andra och tredje styckena sägs, eller har vid olovlig forsling, som i 5 § avses, nyttjats farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton eller dragare och fordon eller annat forslingsredskap, skall, evad ansvar för brottet ådömes eller ej, forslingsredskapet vara förverkat, därest det forslade godset till väsentlig del utgjorts av olovligen införda spritdrycker eller vin, eller därest den färd, vid vilken redskapet nyttjats, eljest måste antagas hava ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig införsel eller forsling av spritdrycker eller vin.

Påföljd av — — — olovliga användande.

10 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Förslag

till

Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Häri genom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken förstnämnda lag gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att i första stycket orden »tvåhundra femtio ton» skola utbytas mot »femhundra ton».

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Förslag

till

Lag

angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Härigenom förordnas, att 12 § 2 mom. och 16 § 2 mom. lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel, av vilka lagrum 12 § 2 mom. ändrats genom lagen den 20 juni 1924 (nr 226), skola, 12 § 2 mom. i nedan intagna del, erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

2 mom. Är någon — — — där anträffas.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal, stadsfiskal, polismästare, polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad, tulldirektör, tullförvaltare, kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt, gränsbevakningschef samt tullverkets vederbörande åklagare äga förordna om husrannsakan, som i detta mom. avses. Utan förordnande, varom nyss sagts, må sådan husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning ävensom av polisman i befälsställning eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan tulltjänsteman eller polisman.

16 §.

2 mom. Tullmålsdomstol är för stad, där såväl rådhusrätt som tullkammare eller på avdelningar fördelad tullförvaltning finnes, stadens rådhusrätt och för annan ort rådhusrätten i närmaste stad, där tullkammare eller tullförvaltning, som nyss nämnts, finnes.

Är i stad där tullkammare finnes ej rådhusrätt, må Konungen om särskilda omständigheter föranleda därtill förordna, att häradsrätt med tingsställe i staden skall vara tullmålsdomstol för staden och för ort, till vilken staden är närmare än annan stad, i vilken finnes tullmålsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Förslag

till

Lag**om upphörande av gränstullrätt.**

Härigenom förordnas, att vad i lag eller särskild författning finnes stadgat om gränstullrätt skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Mål, som vid denna lags ikraftträdande är hos gränstullrätt anhängigt, skall vid fortsatt handläggning upptagas och avdömas av domstol, som enligt lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel är behörig tullmålsdomstol.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning¹ av brännvin.

Härigenom förordnas, att 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

44 §.

2. Är någon — — — 1 mom. sägs.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal och stadsfiskal ävensom polismästare och polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad äga förordna om husrannsakan som i detta mom. avses. Utan förordnande varom nyss sagts må sådan husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av polisman i befälsställning, eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan polisman.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet fråga dels om fortsatt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, dels om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av förstnämnda lag, dels om vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel, dels om upphörande av gränstullrätt, dels ock om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Föredraganden anför:

Genom statsmakternas beslut år 1923 tillkom ny lagstiftning om straff för olovlig varuinförsel, vilken lagstiftning kom till uttryck i lagarna den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel — varuinförsellagen — och om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten — territorialvattenslagen. Denna lagstiftning var väsentligen föranledd av behovet av skärpta bestämmelser mot den tilltagande smugglingen av rusdrycker. Emellertid avsågo stadgandena i allmänhet icke endast smuggling av rusdrycker utan även annan olovlig införsel. Endast i vissa avseenden, nämligen i fråga om straffsatser och förbud mot införsel till svenskt territorialvatten, meddelades särbestämmelser rörande spritsmuggling.

Uti en den 9 maj 1924 dagtecknad proposition, nr 223, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1:o lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o lag angående vissa ändringar i varuinförsellagen; samt

3:o lag angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin.

Dessa lagförslag voro framför allt föranledda av att den vid 1923 års riksdag antagna lagstiftningen visat sig icke vara tillräckligt effektiv för motarbetande av den olovliga införseln av rusdrycker. I proposi-

tionen föreslogos bestämmelser, avsedda att bota de brister, som vid tillämpning av 1923 års lagstiftning visat sig förefinnas i fråga om bekämpande av spritsmuggling.

I samband med dylika ändringar i varuinförsellagens regler förordades i propositionen påbyggnad i vissa hänseenden av gällande rusdrycksförfattningar i ändamål att likartade bestämmelser skulle bliva gällande beträffande ingripande mot olovlig befattning med smuggelsprit och olovligen tillverkad eller olovligen renaturerad sprit. Dessutom innehöllo de för riksdagen framlagda förslagen bestämmelser, avsedda att träda i stället för förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m. — förverkandeförordningen — vilken enligt förordning den 9 juni 1922 (nr 251) skulle gälla till den 1 juli 1924.

I samtliga nu nämnda hänseenden föreslogos emellertid endast provisoriska bestämmelser med giltighet till och med den 30 juni 1926.

Slutligen innehöll propositionen förslag om ytterligare ändringar i och tillägg till varuinförsellagen utan samband med förslagen i övrigt.

De förordade stadgandena i berörda ämnen hade i propositionen i omnämnda tre lagförslag sammanförts på följande sätt.

Förslaget till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin innehöll stadganden rörande olovlig införsel av spritdrycker och vin, därvid dock i vissa, huvudsakligen processuella delar, hänvisades till varuinförsellagen. Förslaget ersatte alltså de i varuinförsellagen förefintliga särbestämmelserna angående spritsmuggling ävensom territorialvattenslagen, vilken lag eljest skulle hava gällt till utgången av år 1925. Enligt särskild bestämmelse i förslaget sattes varuinförsellagen i fråga om spritsmuggling ur kraft under den tid, den föreslagna lagen skulle gälla, utom i den mån förslaget hänvisade till varuinförsellagen. Vidare innehöll samma förslag bestämmelser till påbyggnad av rusdrycksförfattningarna ävensom stadganden, som voro avsedda att ersätta 2 § och följande paragrafer i förverkandeförordningen.

De föreslagna ändringarna i varuinförsellagen voro — fränsett de nyss berörda fristående jämkningarna i lagen — betingade av utsöndrandet av särbestämmelserna angående spritsmuggling.

Förslaget till lag angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin avsåg att ersätta bestämmelserna i förverkandeförordningens 1 § rörande förverkande av rusdrycker, anträffade hos den, som fälldes till ansvar för fylleri.

Nu omnämnda förslag blevo med vissa ändringar i huvudförslaget bifallna av riksdagen. Lagar i ämnet utfärdades den 20 juni 1924.

Genom lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin — spritinförsellagen — blev det straffrättsliga ingripandet mot spritsmugglingen i hög grad skärpt. Emellertid framhölls vid lagens tillkomst, att full effektivitet i bekäm-

pandet av den olovliga spritinförseln knappast stode att vinna, med mindre överenskommelse träffades staterna emellan att ömsesidigt stödja varandra i denna kamp. Sådan överenskommelse ansågs närmast böra gå ut på dels åtgärder i syfte att genom kontroll å utförseln av rusdrycker från ett land hindra tillförseln därav till ett annat, dels ömsesidigt erkännande av varje stats rätt att jämväl utanför sin territorialvattensgräns undersöka och beslagtaga smugglarfartyg.

Ett steg i riktning mot internationellt samarbete på detta område utgjorde den i Helsingfors under tiden den 24 november—den 4 december 1924 efter inbjudan av Finlands regering hållna konferensen för överläggningar om åtgärder mot spritsmuggling. I konferensen deltog delegerade för samtliga vid Östersjön belägna stater, nämligen Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, den fria staden Danzig, de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union, Sverige och Tyska riket, ävensom Norge. Vid konferensen enades de delegerade om att hos sina regeringar anbefalla till antagande ett vid konferensen utarbetat förslag till konvention i ämnet. Detta förslag avsåg åtgärder mot smuggling av spritdrycker ävensom viner om mer än 18 volymprocent alkohol, vilka drycker med ett gemensamt namn benämndes alkoholvaror. De föreslagna åtgärderna togo sikte på utförselkontrollen och rätten till ingripande mot fartyg utanför territorialvattensgränsen.

Uti en den 6 mars 1925 dagtecknad proposition, nr 89, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen dels att godkänna berörda förslag till konvention angående motarbetande av smuggling av alkoholvaror, dels ock att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om utsträckt tillämpning av spritinförsellagen. Propositionen bifölls av riksdagen.

Sedan förutnämnda stater den 19 augusti 1925 undertecknat konventionen och denna ratificerats av Finland, Norge och Sverige samt ratifikationsinstrumenten deponerats i Helsingfors, utfärdade Kungl. Maj:t den 27 november 1925

1:o lag (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o kungörelse (nr 464) angående ikraftträdandet av förstnämnda lag; och

3:o kungörelse (nr 465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rusdrycker.

Omförmälda år 1925 antagna lag stadgar i huvudsak, att om spritdrycker med fartyg av mindre nettodräktighet än tvåhundra femtio ton införts till farvatten, som ligger utanför svenska territorialvattensgränsen och sträcker sig intill tolv sjömil från svenska kusten eller därutänför belägna yttersta skär, och det av omständigheterna uppenbarligen framgår, att syftet med fartygets uppehåll i nämnda farvatten är att företaga eller främja olovlig införsel av dryckerna till riket, det skall an-

ses såsom olovlig införsel till svenskt territorialvatten. Vad i lagen är stadgat skall icke tillämpas med avseende å fartyg av främmande nationalitet, med mindre Konungen därom förordnar.

Enligt den under 2:o upptagna författningen trädde lagen i fråga i kraft den 24 december 1925 och gällde till och med den 30 juni 1926 samt skulle, såvitt anginge fartyg av främmande nationalitet, tills vidare äga tillämpning allenast å fartyg av finsk och norsk nationalitet.

Kungörelsen med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rusdrycker innefattar erforderliga stadganden beträffande de i konventionen åtagna förpliktelserna i avseende å kontroll av sådan utförsel. Jämväl denna författning trädde i kraft den 24 december 1925 och erhöll, såvitt angår fartyg av främmande nationalitet av nettodräktighet från och med 100 till 500 registerton, till en början tillämpning allenast å fartyg av finsk och norsk nationalitet.

Sedan på anmodan av chefen för finansdepartementet generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen låtit under år 1925 verkställa utredning angående verkningarna av 1924 års lagstiftning i förevarande ämne, föreslog Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med vad ämbetsverken härutinnan hemställt, genom proposition till 1926 års riksdag, nr 211, att såväl spritinförsellagen och lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av denna lag som lagen angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin — förverkandelagen — skulle, förstnämnda lag med vissa mindre jämkningar i 3 §, förlänas fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1928. Riksdagen biföll propositionen, varefter lagar i ämnet utfärdades den 4 juni 1926 (nr 148 och 149).

Under åren 1926 och 1927 ratificerade jämväl övriga i Helsingforskonferensen deltagande stater med undantag av Litauen och de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union konventionen, nämligen Danmark, Estland, Lettland, Polen, Danzig och Tyskland, i samband varmed Kungl. Maj:t genom särskilda kungörelser förordnade, att omförmälda lag den 27 november 1925 och kungörelsen nr 465 av samma dag skola, kungörelsen i vad den avser utförsel med fartyg av nettodräktighet från och med 100 till 500 registerton, räknat från och med de dagar, då konventionen för respektive stater trätt i kraft, äga tillämpning jämväl å fartyg, tillhörande dessa stater.

Den 23 september 1926 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för finansdepartementet att tillkalla utredningsmän för att inom departementet biträda vid utredningen av vissa frågor, vilka ägde samband med gällande rusdryckslagstiftning. De med stöd av bemyndigandet tillkallade utredningsmännen överlämnade med skrivelse den 30 november 1927 betänkande med förslag till åtgärder gentemot spritsmuggling från fartyg, som uppehålla trafik med utlandet, m. m. På anmodan inkommo därefter generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen med utlåtanden över betänkandet. Genom proposition till 1928 års riksdag, nr 171, föreslog

Kungl. Maj:t bland annat, att såväl spritinförsellagen som lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av nämnda lag skulle, förstnämnda lag med vissa jämkningar i 1, 2, 4—6, 8, 10, 17, 18 och 22 §§, förlänas fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1933. Propositionen bifölls med en mindre jämkning av riksdagen, varefter lag i ämnet utfärdades den 1 juni 1928 (nr 145).

Under år 1929 hava jämväl återstående i Helsingforskonferensen deltagande stater, nämligen Litauen och de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union, ratificerat konventionen, i samband varmed Kungl. Maj:t genom kungörelse förordnat, att omförmälda lag den 27 november 1925 och kungörelsen nr 465 av samma dag skola, kungörelsen i vad den avser utförelse med fartyg av nettodräktighet från och med 100 till 500 registerton, räknat från och med de dagar, då konventionen för respektive stater trätt i kraft, äga tillämpning jämväl å fartyg, tillhörande dessa stater.

Under erinran därom, att lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin samt lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av förstnämnda lag skulle upphöra att gälla med utgången av juni månad 1933, därest dem ej förlänades fortsatt giltighet, samt vid sådant förhållande fråga torde uppkomma om avlåtande av proposition till riksdagen 1933 rörande förlängd giltighet av ifrågavarande lagstiftning efter sistnämnda tidpunkt, anmodade jag i särskilda skrivelser den 28 oktober 1932 generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen att avgiva yttranden, huruvida ändringar i förevarande lagstiftning funnes erforderliga samt huruvida en förlängning syntes böra begränsas att avse viss angiven tid. — I anslutning härtill överlämnades en till finansdepartementet ingiven, från rikskommittén mot den olagliga rusdryckshanteringen inkommen skrivelse av den 2 september 1932 för att tagas i övervägande vid avgivandet av berörda yttrande.

Med anledning av remissen hava ämbetsverken därefter inkommit med yttranden i ärendet. Vid generaltullstyrelsens yttrande hava fogats av styrelsen i ärendet inhämtade utlåtanden från kustbevakningsinspektören, tulldirektörerna och tullfiskalerna i Stockholm, Göteborg och Malmö, tullkamrarna i Nyköping, Norrköping, Hälsingborg, Trälleborg, Strömstad, Umeå och Haparanda, cheferna för Stockholms, Göteborgs och Malmö kustdistrikt samt gränstullkammaren i Karlstad.

Kontrollstyrelsen framhåller till en början, att när det gäller att bedöma behovet och resultaten av den ifrågavarande lagstiftningen, en undersökning av omfattningen av den nu förekommande olaga trafiken med rusdrycker och rusgivande ersättningsmedel torde vara på sin plats, men att det visat sig vara förenat med stora svårigheter att, vad *spritsmugglingen* angår, erhålla någon säker siffermässig kännedom om dess verkliga omfattning. Däremot kunde man, på sätt 1926 års rusdryckslagstiftningsberedning för-

farit, sammanställa uppgifter om antalet beslagsmål, antalet däri inblandade personer och beslagtagna spritkvantiteter. Styrelsen erinrar vidare därom, att beredningen framlagt ett jämförelsevis omfattande siffermaterial, som erhållits från generaltullstyrelsens statistiska avdelning beträffande förhållandena för tiden 1 januari 1925—30 juni 1927 samt att beredningen ur nämnda siffermaterial dragit den slutsatsen, att sprit-smugglingen helt visst i icke obetydlig grad minskats vid jämförelse med åren före den nuvarande lagstiftningens ikraftträdande, samt att sprit-smugglingens former under årens lopp förändrats, i det att tidigare varit vanligt, att utländska spritskutor förankrade utanför den svenska territorialgränsen och där besöktes av svenska smugglare, som med mindre farkoster införde spriten till riket, men att under de senaste åren införseln i större utsträckning skett medelst fartyg, som uppehållit trafik med utlandet. Styrelsen fortsätter: .

Efter den tidpunkt, då beredningen avgivit sitt utlåtande, torde formerna för sprit-smuggling ånyo hava förändrats. Otvivelaktigt förekomme allt fortfarande en icke obetydlig insmuggling av sprit med fartyg, som i reguljär fart eller i lasttrafik inlöpte i svenska hamnar. Men denna smuggling torde av naturliga skäl icke kunna avse så betydande kvantiteter som dem, vilka tillfördes landet genom en kommersiellt bedriven och på smuglingsverksamhet uteslutande inriktad trafik, vilken för Östersjöns del syntes hava sina utgångspunkter i länderna söder och öster om Östersjön. Det föreläge numera vissa uppgifter beträffande omfattningen av denna smugglingstrafik. Enligt uppgifter, som ställts till kontrollstyrelsens förfogande, hade under år 1930 från Danzig och Kiel i smuglingsssyfte till länderna omkring Östersjön utförts sammanlagt åtminstone 8,575,000 liter sprit, nära 12,000 lådor spirituosa, och något mer än 400 fat sprit. År 1931 hade från samma hamnar samt dessutom från Holland i två fall och från Gdynia utförts cirka 4,000,000 liter sprit, 200 fat sprit, nära 1,100 lådor spritdrycker och omkring 540 lådor vin. Under år 1932 hade intill den 17 november från Danzig, Kiel, Sassnitz och Gdynia utförts omkring 2,155,000 liter sprit, 100 lådor spritdrycker och 100 lådor vin. Att märka vore, att ifrågakvarande siffror icke avsåge den utförsel av sprit, som kunde hava ägt rum från andra Östersjöstater. I tidningspressen hade förekommit uppgifter om, att en koncern skulle hava bildats med uppgift att utrusta och med sprit befrakta engelska fartyg till Östersjöländerna, och uppgifter hade jämväl lämnats om fartygens namn. Ett av dessa fartyg hade i början av november 1932 siktats av den finländska sjöbevakningen utanför Åland. Enligt styrelsen tillhandakomna uppgifter hade ifrågakvarande fartyg avgått från Kiel den 1 november 1932 lastat med 4,125 dunkar sprit, som troddes vara avsedda för Sverige. De lämnade uppgifterna avsåge utförseln av sprit från nyssnämnda hamnar till samtliga Östersjöstater. Huru stor del därav, som kommit in i Sverige, vore givetvis omöjligt att ens tillnärmelsevis uppskatta. Den nedgång, som kunde konstateras från 1930 till 1931 — minskning till mindre än hälften — och sedan från 1931 till 1932 — åter minskning till nära hälften — torde få sättas i samband med det finska förbudets upphävande. Även om således utförseln av sprit från de nyssnämnda hamnarna i smuglingsssyfte nedgått väsentligt, vore det alltjämt betydande kvantiteter, som komme

ifråga i den trafik, som utövades av de kommersiellt ordnade smugglingsföretagen. Denna verksamhet bedrevs av sjögående fartyg, som ankrade utanför territorialfarvatten i öppen sjö, och ilandföringen ägde sedan rum med mindre, snabbgående fartyg. Av de nu lämnade upplysningarna torde framgå, att den kommersiellt ordnade, på storsmuggling särskilt inriktade sprittrafiken tagit former, ägnade att väcka särskild oro, och att dess bekämpande måste göras till föremål för skarpare åtgärder än dem som hittills tillämpats.

Vad därefter den *olovliga tillverkningen* av rusdrycker inom landet beträffar hänvisar styrelsen till vissa uppgifter rörande förhållandena i början av år 1931, vilka uppgifter utgöra resultatet av en av rusdryckslagstiftningsrevisionen bland polismyndigheterna föranstaltad enquete.

En sammanställning av enquetens resultat har som bilaga fogats vid styrelsens yttrande. Av densamma framgår, att olovlig tillverkning av rusdrycker av polismyndigheterna rapporterats förekomma i 17 län, nämligen Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens. I södra Sverige synes den olaga tillverkningen endast mera undantagsvis hava förekommit, under det den synes hava nått en ganska avsevärd utbredning i landets mera otillgängliga skogstrakter och särskilt i övre Norrland omkring malmfälten.

Styrelsen anför vidare:

Den lämnade redogörelsen beträffande förekomsten av olaglig sprittrafik torde giva vid handen, att den nu gällande lagstiftningen mot olovlig befattning med spritdrycker och vin allttjämt vore oundgängligen påkallad. Ifrågavarande trafik måste anses i större eller mindre grad verka hindrande på realiserandet av det bättre nykterhetstillstånd, som vore huvudsyftet med den nu gällande rusdryckslagstiftningen. I de delar av landet, där den illegala trafiken fått innästa sig, klagades över ett mera omfattande alkoholmissbruk än i de trakter av landet, där illegal trafik icke alls eller endast sparsamt förekomme. I sistnämnda trakter erkändes också ganska allmänt den gällande rusdryckslagstiftningens goda verkningar. Ur denna lagstiftnings synpunkter vore därför den kompletterande lagstiftning, som innefattas i 1924 års lag, allttjämt nödvändig för att hålla tillbaka och undantränga den illegala trafiken. Emellertid vore, icke blott med hänsyn till lagstiftningens avsedda nykterhetseffekt utan också med hänsyn till statens fiskaliska intressen, ett kraftigt upprätthållande av 1924 års lag oundgängligt. Genom den nu gällande beskattningen av rusdrycker hade staten mycket betydande inkomster av rusdryckers försäljning. Statens inkomster å skatter och tull för försäljningen av spritdrycker och vin uppginge till i runt tal 125 miljoner kronor, eller till cirka 20 procent av statens samtliga skatteinkomster år 1932. Statsverket hade vid sådant förhållande betydande ekonomiska intressen av att olovlig hantering i form av insmuggling eller hembränning kraftigt sloges ned, enär i annat fall stora svårigheter torde möta att hålla beskattningen vid den höjd, den för närvarande erhållit.

Beträffande tiden för giltigheten av en förlängd lagstiftning på förevarande område anför styrelsen:

Om med hänsyn till vad förut framhållits tvekan ur olika synpunkter icke kunde råda beträffande fortsatt giltighet av 1924 års lag, syntes det däremot vara mera tveksamt, huruvida denna lag borde också i fortsättningen gälla endast under en mera begränsad tid. Till förmån för en sådan anordning talade den omständigheten, att det kunde synas förenat med vissa fördelar att gång efter annan få lagen prövad med hänsyn till de olika former, under vilka olovlig hantering under olika tider erfarenhetsmässigt visat sig uppträda. Med hänsyn till de rådande ovissa förhållandena, och då en utredning syntes böra göras beträffande möjligheten att än kraftigare än hittills bekämpa smugglingen och den inom vissa delar av landet förekommande hembränningen, torde övervägande skäl tala för att lagstiftningen tillsvidare erhöles endast en begränsad giltighetstid.

Av de hörda *tullmyndigheterna* hava ett par föreslagit, att åt ifrågasvarande lagstiftning måtte givas permanent karaktär. De flesta av sagda myndigheter hava emellertid uttalat sig för en förlängning av lagarna ifråga på allenast viss tid, därvid framförts olika förslag angående den blivande giltighetstidens längd, varierande från två upp till tio år.

För egen del har *generaltullstyrelsen* i detta hänseende anfört följande:

Enligt tullverkets förvaltningsberättelser utgjorde antalet tullmål, som helt eller delvis avsett olovlig införsel av eller olovlig befattning med spritdrycker eller vin, under åren 1927—1931:

	I Stockholms tulldistrikt	I övriga tull- distrikt	Summa
år 1927	1,292	728	2,020
» 1928	1,202	780	1,982
» 1929	1,428	742	2,170
» 1930	1,805	843	2,648
» 1931	1,514	743	2,257

Under våren och sommaren 1932 hade för hela riket antalet till styrelsen inkomna rapporter om spritbeslag nedgått, vilket förhållande sannolikt finge sättas i samband med den ändrade rusdryckslagstiftningen i Finland och den på grund därav hos smugglarna uppkomna ovissheten om avsättningsmöjligheterna. På allra sista tiden hade emellertid spritsmugglingen visat en något uppåtående tendens. Spritbeslagen i Tornedalen hade på senare tid i påfallande grad ökats, vilket givetvis sammanhänge med den ändrade rusdryckslagstiftningen i Finland. Det övervägande antalet mål angående olovlig införsel av eller olovlig befattning med sprit hade avsett smärre mängder sprit, som beslagtogs från besättningsmän å fartyg eller från personer, som gjort besök ombord å fartyg eller som inköpt spriten från s. k. langare. Den organiserade spritsmugglingen med särskilda därför utrustade fartyg hade, sedan det norska totalförbudet upphävts, bedrivits huvudsakligen å Östersjön och i Bottniska viken. Av de större spritpartier, som beslagtogs, hade åtskilliga anträffats under transport, merendels med automobil, eller på upplagsplats i skärgård eller inne i landet. En jämförelsevis stor grupp spritbeslagsmål hade utgjorts av sådana, där spriten, ofta efter angivelse av skärgårdsbefolkningen, anträffats upplagd vid kust eller på någon mindre besökt ö eller nedsänkt i vattnet. De större beslagtagna spritpartierna hade, utom i sällsynta undantagsfall, utgjorts av högprocentig sprit på särskilda för olovlig införsel avsedda blekkärl, s. k. dunkar, envar rym-

mande tio liter. Det torde vara ställt utom tvivel, att den sprit, som in-smugglas till Sverige, vunnne avsättning huvudsakligen bland sådana personer, som av olika anledningar icke eller åtminstone icke utan svårighet kunde förskaffa sig sprit på tillåtet sätt. Även om det skulle visa sig, att spritsmugglingen vid Östersjön och Bottniska viken på grund av minskade avsättningsmöjligheter i Finland skulle komma att minskas, torde man hava att räkna med en ganska omfattande spritsmuggling på Sverige. Utan att ingå på frågan, i vad mån de nuvarande restriktionerna med av-seende å rusdrycksförsäljningen ävensom priset å de på laglig väg erhållna spritdryckerna inverkade på smugglingens omfattning, ansåge styrelsen sig böra framhålla, att ändrade förhållanden härutinnan syntes påkalla, att förlängning av tiden för ifrågavarande lagstiftnings giltighet begränsades, förslagsvis till och med den 30 juni 1938.

Departements-
chefen.

Ehuru, på sätt av ämbetsverken framhållits, tvekan icke synes kunna råda därom, att å ifrågavarande lagstiftning bör förlänas fortsatt giltighet, synas meningarna vara delade i fråga om den nya giltighetstidens längd. Författningarna på området hava redan vid två tillfällen fått sin giltighetstid förlängd och den äldsta av dem, spritinförsellagen, har varit gällande i över åtta år. Det kunde vid sådant förhållande ifrågasättas, huruvida icke tiden är inne att förläna lagstiftningen permanent karaktär. Några av de hörda tullmyndigheterna hava även framställt förslag i denna riktning. Det övervägande antalet av sagda myndigheter samt generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen hava däremot uttalat sig för en begränsad giltighetstid. På sätt kontrollstyrelsen framhållit, talar till förmån för en sådan anordning den omständigheten, att det synes för-enat med vissa fördelar att gång efter annan få lagen prövad med hänsyn till de olika former, under vilka den olovlige sprithanteringens visat sig uppträda. Kontrollstyrelsen har icke uttalat sig om den nya giltighets-tidens längd medan generaltullstyrelsen ansett, att å lagarna borde förlänas fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938. För egen del vill jag ansluta mig till sistnämnda förslag. Jag tillstyrker alltså att giltighets-tiden för ifrågavarande lagar förlänges på fem år eller till och med den 30 juni 1938.

Innan jag övergår till vissa av ämbetsverken upptagna förslag till författningsändringar, anhåller jag få beröra uppkommen fråga om revision av Helsingforskonventionen.

Enligt art. 3 i konventionen har envar av de fördragsslutande staterna förpliktat sig att icke tillåta utförsel av alkoholvaror från dess territorium med fartyg av fördragsslutande stats nationalitet och av mindre netto-dräktighet än 500 registerton, med mindre vederbörande myndighet i fartygets hemland beviljat fartyget behörigt tillstånd. I art. 4 finnes föreskrift bl. a., att fartyg, som avses i art. 3, icke må avgå till utlandet med mindre det är uppenbart, att avsikt att syssla med smuggling icke föreligger samt fartygets befälhavare eller avsändaren av de i fartyget inlastade

alkoholvarorna avgivit skriftlig förklaring, att varorna utföras i lovligt syfte och att de skola införas till bestämmelseorten enligt där gällande bestämmelser. Envar av de fördragsslutande staterna har vidare enligt art. 8 förbundet sig att — utan avseende å härför använda fartygs storlek och beskaffenhet — i möjligaste mån vidtaga åtgärder för att bekämpa spritsmugglingen till annan fördragsslutande stat. Konventionen innefattar även, som redan blivit nämnt, rätt till ingripande mot konventionsstats fartyg utanför territorialvattensgränsen.

Kontrollstyrelsen framhåller i sitt yttrande, att även om smugglingen under det senaste tiotalet år i någon mån skiftat karaktär, den alltjämt väsentligen bedreves av medborgare i vissa av de till konventionen anslutna staterna; det funnes också anledning förmoda, att mycket av de spritdrycker, som olovligen införas, tillverkades inom några av dessa stater. Den svaga punkten i 1925 års konvention vore enligt kontrollstyrelsens mening, att konventionen avsåge fartyg av fördragsslutande stats nationalitet och icke spritvaror, som funnes tillgängliga i konventionsstat. På grund av nationalitetsbestämmelsen hade konventionen i hög grad berövats sin avsedda verkan, enär smuggelfartygen med största lätthet växlat nationalitet och fört en till konventionen icke ansluten stats flagga. De konventionsstater, från vilka smugglingen hittills utgått, torde med hänsyn till avfattningen av art. 3 i konventionen ej anse sig hava att utöva kontroll å fartyg, som icke tillhöra fördragsslutande stats nationalitet. Ur art. 8 syntes icke några ytterligare förpliktelser kunna hämtas i avseende å tillämpningen av art. 3. Därest smugglingen skulle kunna hejdas redan i begynnelsen, syntes det styrelsen oundgängligt, att konventionen ändrades i nu berörda avseende.

Jämväl *generaltullstyrelsen* anmärker på nämnda missförhållanden samt påpekar därvid, att det ofta icke syntes möta större svårigheter att få fartyg, som i verkligheten ägdes av medborgare i stat, som biträtt konventionen, inregistrerat i stat, som icke anslutit sig till konventionen. Uppenbara missförhållanden i detta hänseende hade nämligen konstaterats. För att råda bot härpå syntes emellertid styrelsen annan väg icke vara framkomlig än upptagande av förhandlingar med vederbörande främmande makter.

Vid tillkomsten av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin framhölls, att full effektivitet i bekämpandet av den olovligen spritinförseln knappast stode att vinna, med mindre överenskommelse träffades staterna emellan att ömsesidigt understödja varandra i denna kamp. Ett steg i riktning mot internationellt samarbete på detta område utgjorde konferensen i Helsingfors, vilken ledde till den sedermera antagna Helsingforskonventionen. Vid konventionens tillkomst hystes även stora förhoppningar, att denna skulle verksamt bidra till bekämpandet av spritsmugglingen. Man måste emellertid konstatera, att dessa förhoppningar icke blivit uppfyllda. Såsom

*Departements-
chefen.*

kontrollstyrelsen anfört, hava de konventionsstater, varifrån smugglingen utgått, icke ansett sig berättigade att utöva kontroll över utförseln av spritdrycker med fartyg, som icke tillhöra fördragsslutande stats nationalitet. Enligt vad jag inhämtat hava emellertid smuggelfartygen efter konventionens tillkomst i sådan utsträckning växlat nationalitet, att numera ytterst få, om ens något, av de stora med sprit lastade depåfartygen föra konventionsstats flagga. Konventionens bestämmelser hava därigenom nästan helt och hållet satts ur kraft. För ernående av ett bättre resultat härutinnan torde erfordras överenskommelse konventionsstaterna emellan angående ingripande förändringar i konventionens bestämmelser. Beträffande den närmare beskaffenheten av de erforderliga ändringarna är svårt att nu yttra sig. Emellertid synes den av kontrollstyrelsen anvisade utvägen, att vid en möjligen blivande ny överenskommelse taga sikte på själva de exporterade spritvarorna, väl värd beaktande. Huruvida möjlighet föreligger att träffa de för ändringarnas genomförande nödvändiga överenskommelserna konventionsstaterna emellan, är även vanskligt att avgöra. Dock vill jag i detta sammanhang framhålla, att de fördragsslutande staterna i konventionen uttalat den uppfattningen, att smugglingen borde bekämpas med alla till buds stående medel samt att detta mål borde kunna uppnås på mest tillfyllestgörande sätt genom internationella överenskommelser. Inom en nära framtid synes böra tagas under övervägande, huruvida försök bör göras att få till stånd sådana ändringar i konventionen, att därigenom större effektivitet i kampen mot spritsmugglingen uppnås.

I ämbetsverkens yttranden samt i omförmälda, av rikskommittén mot den olagliga rusdryckshanteringen avlätna skrivelse hava framförts förslag, vilka innefatta ändringar ej blott i spritinförsellagen samt lagen om utsträckt tillämpning av samma lag utan jämväl i varuinförsellagen, tullstadgan och motorfordonsförordningen. Vissa av dessa förslag torde därjämte förutsätta jämkningar i Helsingforskonventionen. Vidare har framhållits lämpligheten av att i samband med förlängning av ifrågasvarande lagstiftnings giltighetstid taga under övervägande fråga om en mera enhetligt och effektivt verkande organisation till bekämpande av spritsmugglingen och den olovliga tillverkningen av sprit. Sistnämnda fråga, vilken sammanhänger med spørsmålet om spritpolisens organisation, torde emellertid kräva en mera ingående utredning. Först i samband därmed torde även till behandling böra upptagas de föreslagna ändringarna i tullstadgan och motorfordonsförordningen, vilka avse införande av mera utförliga bestämmelser angående prejningssignaler m. m. Åtskilliga av de föreslagna ändringarna i spritinförsellagen och varuinförsellagen beröra frågor, vilka redan förut varit föremål för ingående prövning. Såsom exempel härå må nämnas fråga dels om giltigheten av in-teckning i fartyg, som förklarats förverkat, dels om vissa ändringar i bestämmelserna i 18 § 2 mom. spritinförsellagen angående förverkande av

beslagtagen egendom utan iakttagande av det i 1 mom. samma paragraf föreskrivna kungörelseförfarande, dels om forslingsredskap, som beslagtagits jämlikt spritinförsellagen, må säljas innan lagakraftgående utslag föreläge, dels ock om angivarandel i böter och värdet av förverkad egendom. Då nya omständigheter icke tillkommit, har jag icke funnit anledning att nu ingå på dessa förslag.

Jag övergår härmed till att lämna en kortfattad redogörelse för de ändringsförslag, som i detta sammanhang torde böra komma under bedömande.

Lagen med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

(Spritinförsellagen.)

1. 5 och 10 §§.

Tullfiskalen i Stockholm har föreslagit, att i spritinförsellagen måtte införas bestämmelse av samma innebörd som 87 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, i vilket författningsrum stadgas, att den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot förordningen, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till det ansvar, som är stadgat för sådan förbrytelse, dock att sammanlagda fängelsestraffet icke må överstiga två år. Tullfiskalen har anfört, att avsaknaden av en dylik bestämmelse i spritinförsellagen ofta medfört, att för olovlig befattning med sprit tilltalade personer, vilka fortsatt med nämnda hantering och ånyo lagförts, kunnat under avsevärd tid framåt undgå fällande utslag, enär domstolen jämlikt 4 kap. 9 § strafflagen måste sammanslå de särskilda målen och kunnat avgöra samtliga först sedan det sist instämnda målet slutförts. Därtill komme, att, därest, såsom ofta vore fallet, en person, som för ett eller flera brott av ifrågavarande slag blivit av underrätt dömd, överklagade utslaget och förde saken ända upp till Kungl. Maj:t samt ånyo åtalades för ytterligare sådant brott, det senaste målet i vissa fall icke kunde av underrätten avgöras, förrän det tidigare målet blivit av Kungl. Maj:t avdömt. Härigenom kunde ett till två år komma att förflyta, innan vederbörande, som kanske alltjämt fortsatte sin olagliga hantering, befordrades till straff.

Generaltullstyrelsen har i detta avseende påpekat, att, därest domstol vid utmätande av straff för flera brott, innefattande vart och ett olovlig befattning med spritdrycker, nödgades tillämpa 4 kap. 9 § strafflagen, detta i allmänhet föranlett därtill, att det sist åtalade brottet blivit lindrigare bestraffat än som eljest skulle hava varit förhållandet. På grund av sistnämnda och den av tullfiskalen påpekade olägenheten har styrelsen funnit det vara angeläget, att ett stadgande av den innebörd, som tullfiskalen föreslagit, intoges i spritinförsellagen.

Departements-
chefen.

Behovet av ett stadgande av ifrågavarande innebörd synes på nu förevarande område göra sig gällande i samma grad som i fråga om förseelser mot rusdrycksförsäljningsförordningen. Jag får alltså tillstyrka införande i spritinförsellagen av en dylik bestämmelse. Att låta bestämmelsen bliva gällande för samtliga i lagen avsedda brott torde emellertid icke lämpligen böra ske, utan torde densamma böra inskränkas till att gälla allenast i fråga om olovlig införsel (1 §), olovlig befattning med olovligen införda drycker (5 §) samt olovlig befattning med olovligen tillverkade drycker (10 §).

2 § och 8 § 1 mom.

I 2 § 1 mom. första stycket stadgas förbud att med farkost av mindre nettodräktighet än 250 ton införa spritdrycker och vin från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten. Enligt andra stycket samma moment må Konungen, då särskilda omständigheter därtill föranleda, beträffande farkoster av större nettodräktighet än 250 ton meddela motsvarande förbud att gälla i fråga om införsel till visst område av svenskt territorialvatten. Vissa undantag från förbudet finnas angivna i 2 mom. av samma paragraf. Enligt paragrafens 3 mom. må generaltullstyrelsen jämväl för särskilda fall medgiva undantag från förbudet. Bryter någon mot förbudet skall han med vissa undantag enligt 3 § 1 mom. straffas såsom för olovlig införsel till riket. Atal för överträdelse av förbudet må på grund av bestämmelse i 3 § 2 mom. ej äga rum med mindre generaltullstyrelsen giver lov därtill.

Kustbevakningsinspektören anser, att den i 2 § föreskrivna dräktighetsgränsen av 250 ton bör höjas till förslagsvis 500 ton samt påpekar i samband därmed, att av de för närvarande i Östersjön opererande spritfartygen några finnas, som enligt tillförlitliga uppgifter hava en nettodräktighet av över 250 ton. Dessa fartyg hade uppenbarligen anskaffats till undvikande av risk att vid en eventuell prejning inom svenskt territorialvatten beslagtagas. Tullkammaren i Umeå har föreslagit, att 2 § ändras därhän, att förbudet skall avse alla fartyg, vilka föra last av sprit, som skäligen kan anses vara avsedd att införas till riket.

Generaltullstyrelsen erinrar, att den nuvarande tontalsgränsen fastställts med hänsyn till rederirörelsens berättigade intressen, och anmäler, att styrelsen efter övervägande av olika på frågan inverkan omständigheter funnit sig icke böra föreslå sådana ändringar, som rubba grunderna för det nuvarande förbudet mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten. Styrelsen anser fördenskull, att den nuvarande tontalsgränsen bör bibehållas, och anför till stöd härför vidare:

Under tiden från och med år 1927 hade styrelsen i 13 fall lämnat sådant åtalslov, som omförmäles i 3 § 2 mom. av lagen. I 3 av dessa fall hade åtalet avsett olovlig införsel av sprit, som anträffats å svenska fartyg och

uppgivits utgöra skeppsproviant men av tullmyndigheterna ansetts överstiga behovet under resan. De återstående 10 fartygen hade varit av främmande nationalitet och innehåft större partier sprit, i 5 fall överstigande 10,000 liter. Av fartygen hade 2 varit tyska, 2 ungerska, 1 finskt, 1 danskt, 1 estniskt, 1 litauiskt och 1 tjeckoslovakiskt samt 1 hemmahörande i Danzig. Begäran om åtalslov hade icke i något fall av styrelsen förvägrats. Den sprit, som medföres såsom last på spritsmugglarfartygen, vore så gott som undantagslöst förvarad på bleckdunkar av beskaffenhet att icke användas i den legitima handeln. Bland annat på grund härav föreläge icke någon svårighet för kustbevakningspersonalen att skilja mellan spritsmugglarfartyg och andra fartyg. Med hänsyn härtill skulle det kunna ifrågasättas, huruvida icke det i förevarande paragraf stadgade förbudet kunde utsträckas till att gälla även fartyg med en dräktighet av 250 ton eller mera, vilka medförde sprit å kärl, som på grund av sin beskaffenhet vore särskilt ägnade att användas i och för olovlig varuinförsel. Då emellertid ett dylikt förbud skulle kunna på olika sätt kringgås, hade styrelsen icke ansett sig böra framlägga förslag i sådant hänseende. Vad därefter anginge kustbevakningsinspektörens förslag om höjning av tontalsgränsen till 500 ton, ville styrelsen framhålla, att spritsmugglingen syntes alltmera bedrivas på det sätt, att större ångfartyg i någon östersjöhamn intoge spritlast enbart eller jämte annan last, varefter spriten ilandfördes med smärre, snabbgående motorbåtar. Det torde därför vara av behovet påkallat, att kustbevakningen ägde befogenhet att uppbringa även spritlastade fartyg av större dräktighet än 250 ton. Enligt kungörelsen den 27 november 1925 (nr 465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rusdrycker vore en tontalsgräns av 500 ton fastställd. Antalet fartyg, vilka för närvarande enligt av styrelsen med stöd av nämnda kungörelse lämnade tillstånd ägde utföra och i internationell färd befordra rusdrycker, utgjorde 43, tillhöriga 6 olika rederier. Av dessa fartyg ägde 4 en dräktighet, understigande 250 ton, och hade styrelsen för desamma, tillika medgivit undantag från det i förevarande paragraf stadgade förbudet mot införsel av spritdrycker och vin. Därest tontalsgränsen vid införsel höjdes till 500 ton, syntes alltså undantag från införselförbudet erfordras beträffande ytterligare åtminstone ett 40-tal fartyg. Söktes och beviljades emellertid icke sådan dispens, skulle fartygsbefälhavarna, när fartygen till riket fraktade spritdrycker och vin till införselberättigade bolag, göra sig förfallna till böter enligt 3 § 1 mom. andra stycket. Visserligen finge åtal i sådant fall icke anställas utan styrelsens tillstånd. Men frihet från straff i fall, varom nu vore fråga, torde icke böra vara beroende på styrelsens prövning av åtalsfrågan utan vara stadgad i lagen. Höjning av tontalsgränsen torde därför påkalla jämväl ändring i 3 § 1 mom.

Enligt vad som framgår av en generaltullstyrelsens yttrande bifogad, av kustbevakningsinspektören avlåten skrivelse den 17 november 1932 har denne för styrelsen anmält, att grundad anledning funnes att befara, att försök till olovlig införsel av spritdrycker komme att göras av ett större namngivet ångfartyg, mätande cirka 318 nettoregister-ton, som med last av 370,000 liter sprit nyligen utklarerat från Gdynia och sannolikt ämnade hemsöka den norrländska kusten. På grund härav har kustbevakningsinspektören anhållit, att styrelsen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om

meddelande av förbud jämlikt 2 § 1 mom. 2 stycket för fartyg av mindre nettodräktighet än förslagsvis 500 ton att från internationellt eller utländskt område införa spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten å visst angivet område av rikets ostkust. Nämnda anhållan har, enligt vad styrelsen i sitt yttrande meddelat, icke givit anledning till någon styrelsens åtgärd.

Departements-
chefen.

I lagen den 8 juni 1923 (nr 148) angående förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten (territorialvattenslagen) stadgades för första gången dylikt förbud. Förbudet avsåg införsel med farkost av mindre nettodräktighet än 120 ton. Vid tillkomsten av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin överfördes i sagda lag territorialvattenslagens bestämmelser, därvid dock tontalsgränsen höjdes, så att förbudet kom att avse farkost av mindre nettodräktighet än 250 ton. Emellertid hava de yrkesmässiga smugglarna övergått till att begagna större fartyg än tidigare, i följd varav den nuvarande gränsen för förbudet mot införsel till svenskt territorialvatten blivit allt för låg. Önskvärt vore därför, att förbudet kunde utsträckas att gälla alla fartyg, oberoende av storleken. Härför torde emellertid hinder nu som tidigare möta ur synpunkten av den lojala samfärdselns berättigade intressen. Enligt vad jag inhämtat, har de gångna årens erfarenhet visat, att nu gällande bestämmelser icke i någon mån lagt hinder i vägen för den lojala transiteringen av spritdrycker genom svenskt vatten från en främmande makt till en annan. Det enda område å svenska kusten, där en sådan trafik äger rum i någon mera avsevärd utsträckning, är vid Öresund. Enligt 2 mom. i förevarande paragraf utgör emellertid ifrågavarande förbud icke hinder för införsel till svenskt territorialvatten av spritdrycker och vin vid genomfart utan onödigt uppehåll genom Öresund mellan Falsterbo rev och Kullens fyr från internationellt eller utländskt område till annat sådant område, såvida av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket; dock må vattenområde inom en halv kilometer från svenska landet icke befaras. Att fartyg i sådan trafik inkomma å andra områden längs svenska kusten torde höra till undantagen. Därtill kommer, att de fartyg, från vilka smuggling i nämnda farvatten kan tänkas äga rum, äro väl kända av kustbevakningen, och ett vanligt handelsfartyg behöver därför icke riskera att bli präjat. I generaltullstyrelsens yttrande framhålles, att styrelsen med stöd av 2 § 3 mom. för närvarande medgivit undantag från det i förevarande paragraf stadgade förbudet mot införsel av spritdrycker och vin beträffande fyra fartyg, vilka hava en dräktighet understigande 250 ton. Därest tontalsgränsen, på sätt kustbevakningsinspektören förordat, höjes till 500 ton anser generaltullstyrelsen, att undantag från införselförbudet erfordras beträffande ytterligare åtminstone ett 40-tal far-

tyg, tillhörande sex rederier. Då avsikten med ifrågavarande införsel förbud icke varit att lägga någon tunga på den lojala trafiken utan allenast att i möjligaste mån hindra den olovliga spritinförseln, torde man hava anledning förmoda, att för nämnda fartyg sökta tillstånd till undantag från förbudet även komma att beviljas, såvida icke någon giltig anledning till vägran föreligger. Om i något undantagsfall ett fartyg med last av spritdrycker till införselberättigat bolag inkommer, för vilket av förbiseende införseltillstånd icke begärts, synes anledning även föreligga att vägra eventuellt begärt tillstånd till åtal. Slutligen vill jag framhålla, att bestämmelserna om skyldighet att hos generaltullstyrelsen söka tillstånd för rätt att med fartyg upp till 500 ton få utföra spritdrycker icke synas hava vållat några svårigheter. Vid angivna förhållanden finner jag mig böra tillstyrka, att den i 2 § 1 mom. första stycket angivna tontalsgränsen nu höjes till 500 ton.

Enligt 8 § 1 mom. stadgas, bland annat, att om vid brott mot förbud att införa spritdrycker och vin å svenskt territorialvatten i annat fall, än i 3 § 1 mom. andra och tredje styckena sägs, nyttjats farkost av mindre nettodräktighet än 250 ton skall forslingsredskapet under vissa angivna omständigheter vara förverkat. I 3 § 1 mom. andra stycket omnämnd olovlig införsel är sådan, där av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke varit avsedda att olovligen införas till riket. I 3 § 1 mom. tredje stycket avses det fall, att den farkost, med vilken dryckerna forslats, på grund av verklig sjönöd tvingats att ingå på svenskt territorialvatten.

En höjning av den i 2 § 1 mom. omnämnda tontalsgränsen till 500 ton synes böra medföra, att motsvarande höjning äger rum i 8 § 1 mom.

Lagen om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Den förut omnämnda, i Helsingforskonventionen fastslagna rätten till ingripande mot fartyg utanför territorialvattensgränsen har kommit till uttryck i konventionens art. 9 första stycket, enligt vilket envar konventionsstat förpliktar sig att icke göra någon invändning mot att annan konventionsstat tillämpar sina egna nationella lagar i fråga om fartyg, som uppenbarligen syssla med smuggling och anträffas inom en zon, sträckande sig tolv sjömil från kusten eller därutån belägna yttersta skär. Denna möjlighet till ingripande mot fartyg, som uppehålla sig utanför territorialvattnet i uppenbart syfte att få spritdrycker införda till riket, begagnade sig statsmakterna av genom utfärdandet av lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin. Det i nämnda lag den 27 november 1925 intagna stadgandet, att såsom olovlig införsel till territorialvattnet skall anses,

då spritdrycker med fartyg införts till den i lagen angivna zonen och det uppenbarligen framginge av omständigheterna, att syftet med fartygets uppehåll i nämnda farvatten vore att företaga eller främja olovlig införsel till riket, begränsades, i likhet med vad då gällde beträffande förbudet att införa spritdrycker till territorialvattnet, till att avse fartyg av mindre nettodräktighet än 250 ton. Då emellertid den sålunda bestämda gränsen av skäl, som framgår av vad förut anförts i fråga om 2 § 1 mom. spritinförsellagen, numera måste anses allt för låg, torde dräktighetsgränsen i likhet med vad som föreslagits i avseende å sistnämnda lagrum lämpligen böra sättas till 500 ton. Även efter en sådan förändring står lagen i överensstämmelse med Helsingforskonventionen.

Lagen om straff för olovlig varuinförsel.

(Varuinförsellagen.)

Förslag till lag om upphörande av gränstullrätt.

12 § varuinförsellagen.

Enligt 12 § 2 mom. varuinförsellagen må, då någon är på sannolika skäl misstänkt för brott, varå straffarbete eller fängelse enligt lagen kan följa, husrannsakan företagas hos honom för eftersökande av egendom, som kan antagas vara genom brottet förverkad. Under vissa angivna förutsättningar må enligt nämnda moment husrannsakan äga rum hos annan än den misstänkte. Bland de myndigheter, som enligt lagrummet äga befogenhet förordna om husrannsakan, har upptagits, utom Konungens befallningshavande, landsfogde, lands- och stadsfiskal samt vissa tullmyndigheter, även chef för polisväsende i stad. Husrannsakan må verkställas av, bland andra, tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning eller av polisman i befälsställning, som av Konungens befallningshavande därtill särskilt förordnats.

Vad i nämnda lagrum finnes stadgat skall, enligt 9 § spritinförsellagen, äga motsvarande tillämpning, då fråga är om brott, som avses i 1 kapitlet sistnämnda lag.

Rikskommittén mot den olagliga rusdryckshanteringen anmärker, att dessa bestämmelser äro så utformade, att de mera sällan kunna komma till användning, och detta bland annat av den orsak, att i ytterst få fall tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning eller polisman i befälsställning finnes tillgänglig för förrätningens utförande.

Kustbevakningsinspektören understryker vad kommittén sålunda anmärkt, med hänvisning till att vissa kustdistrikt, nämligen Visby och Ölands samt de norrländska kustuppsyningsmansområdena med undantag av Haparanda, sakna kustöveruppsyningsmän. Tullkammaren i

Haparanda förordar att rätt att verkställa husrannsakan bör tilldelas samtliga i tullverket anställda tjänstemän i lägre grad än överuppsyningsmans, vilka genomgått utbildningskurs i detektivtjänst med godkända betyg, ävensom tjänstemän i uppsyningsmans grad, vilka befunnits äga den författningskunskap, som fordras av ledare av husrannsakan, för att olagligt förfarande vid dylik förrättning icke skall behöva riskeras.

Generaltullstyrelsen finner icke anledning föreslå ändring i dessa bestämmelser.

I ett inom justitiedepartementet utarbetat förslag till lag om vissa tvångsmedel i brottmål, vilket lagförslag på grund av remiss den 3 februari 1933 underställts lagrådets granskning, har under 13 § intagits bestämmelser av innehåll, att om någon på sannolika skäl är misstänkt för brott, varå efter lag kan följa straffarbete eller fängelse, husrannsakan må företagas hos honom för eftersökande av föremål, som är underkastat beslag, eller av annat, som kan bidra till utredning angående brottet. Under vissa angivna förutsättningar må enligt förslaget husrannsakan äga rum även hos annan än den misstänkte. Bland de myndigheter, som enligt 14 §, jämförd med 3 §, i samma förslag äga förordna om husrannsakan, har upptagits, utom Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal och stadsfiskal, jämväl polismästare och polisintendent, som är chef för kriminalavdelning i stad. Verkställande av husrannsakan må uppdragas åt polisman, som därför finnes lämplig.

Departements
chefen.

Förslaget till lag om vissa tvångsmedel i brottmål torde komma att föreläggas årets riksdag till antagande. Det synes då lämpligt, att varuinförsellagens bestämmelser i nu ifrågavarande avseenden bringas till överensstämmelse med motsvarande stadganden i nämnda förslag. Jag tillstyrker sålunda att de härför erforderliga jämkningarna vidtagas i 12 § varuinförsellagen.

16 § varuinförsellagen.

Upphörande av gränstullrätt.

Mål angående brott, som avses i varuinförsellagen, skall enligt 16 § 1 mom. samma lag anhängiggöras vid tullmålsdomstol. I nämnda paragrafs 2 mom. stadgas, att tullmålsdomstol är för stad, där såväl rådhusrätt som tullkammare eller på avdelningar fördelad tullförvaltning finnes, stadens rådhusrätt och för annan ort rådhusrätten i närmaste stad, där tullkammare eller tullförvaltning, som nyss nämnts, finnes, eller *gränstullrätt*, om sådan är närmare. Vid tullmålsdomstol handläggas även mål enligt lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin (13 §), tullstadgan den 7 oktober 1927 (233 §) m. fl. författningar.

I särskilda skrivelser den 5 december 1932 har statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat domhavanden i Torneå domsaga samt ordföranden i gränstullrätten i Norrbottens län att avgiva yttranden över en inom justitiedepartementet upprättad promemoria angående indragning av sistnämnda domstol. Sedan yttrandena inkommit har generaltullstyrelsen den 7 januari 1933 och Svea hovrätt den 19 i samma månad avgivit infordrade utlåtanden i ämnet.

Gränstullrätt skulle enligt kungl. brev den 16 mars 1725 med flera stadganden finnas »i varje av de vid rikets gränser indelte tullinspektors-distrikt, där sådan rätt kan nödig finnas». Sådana rätter funnos inom Norrbottens, Jämtlands, Värmlands, Älvsborgs och Kopparbergs län. En den 7 maj 1831 utfärdad kungörelse angående förändrad organisation av tulldomstolarna innehöll bland annat den bestämmelsen, att gränstullrätterna i Jämtlands och Norrbottens län med hänsyn till tullstationernas avlägsenhet från närmaste stad med rådstuvurätt tills vidare skulle fortfaara. Sedan gränstullrätten i Jämtlands län enligt kungl. skrivelse till Svea hovrätt den 27 november 1917 indragits från och med år 1918, återstår numera allenast gränstullrätten i Norrbottens län.

Angående gränstullrättens organisation är följande att anmärka. Uti ett kungl. brev den 30 juli 1817, varigenom antalet gränstullrätter inom vissa län utökades, stadgades i fråga om de nya domstolarnas sammansättning följande: »I likhet med vad vid detta slags domstolar för närvarande iakttages, skola nämnda gränstullrätter utgöras av inspektorn i distriktet såsom ordförande och till ledamöter av en kronobetjänt samt trenne av häradets nämnd, som närmast äro boende intill det ställe, där rätten har sitt sammanträde.» I samma kungl. brev funnos därjämte bestämmelser om ordförandens skyldighet att föra dombok, ombesörja utskrivandet av expeditioner samt insända vederbörlig renovation av domboken.

Enligt ett den 13 februari 1849 utfärdat kungl. brev genomfördes den förändringen i gränstullrätternas sammansättning, att ordförande i gränstullrätt skulle vara en av Svea hovrätt förordnad lämplig person. I övrigt bibehöllos gränstullrätterna vid sin förutvarande organisation. Därefter har ingen förändring i fråga om gränstullrätternas sammansättning vidtagits. För närvarande består således gränstullrätten inom Norrbottens län av en av Svea hovrätt förordnad ordförande samt tre nämndemän jämte en landsfiskal såsom bisittare.

Rättens sammanträden hållas i Haparanda, varest finnes tullkammare. Enligt kungörelsen den 6 december 1907 skall gränstullrätten inom Norrbottens län årligen hålla sex ordinarie sammanträden, vilka skola taga sin början, ett den 15 januari, ett den 15 mars, ett den 15 maj, ett den 1 augusti, ett den 15 oktober och ett den 15 december. Jämlikt samma kungörelse kan dessutom gränstullrätten mellan ordinarie sammanträden hålla extra sammanträde för handläggning av mål, som påkallar skynd-

sam behandling, jämte andra mål, vilka lämpligen kunna samtidigt företagas. Om extra sammanträde förordnar generaltullstyrelsen efter anmälan av tullfiskalen; och utsätter rättens ordförande dag för sammanträde. Enligt uppgift från generaltullstyrelsen har ett extra sammanträde hållits hösten 1932 men i övrigt ej under senare tid.

I den inom justitiedepartementet utarbetade promemorian heter det vidare:

»Därest gränstullrätten indrages utan att bestämmelserna om tullmålsdomstol samtidigt undergå ändring, skulle sådana mål, som nu handläggas av gränstullrätten, i stället handläggas av rådstuvurätten i Luleå. En sådan överflyttning torde emellertid vara olämplig dels på grund av avståndet från gränstrakterna till Luleå och dels av det skäl att kunskap i finska språket, som ej sällan erfordras vid handläggning av ifrågavarande mål, i regel ej kan påräknas inom rådstuvurätten i Luleå. En överflyttning av ifrågavarande mål till *Torneå tingslags häradsrätt*, vars tingsställe är Haparanda, synes medföra åtskilliga fördelar i jämförelse med den nu rådande ordningen. Antalet ordinarie rättegångstillfällen, då tullmål kunde upptagas, komme att ökas från 6 till 10 om året. Det större antalet vid målens handläggning tjänstgörande nämndemän skulle medföra bättre kännedom om de lokala förhållandena. Den oklarhet, som för närvarande i flera hänseenden lär råda beträffande innebörden av de om gränstullrätten gällande bestämmelser — såsom angående omröstning till dom, uppgifter för bötesindrivning m. m. — skulle ej längre göra sig gällande. Några olägenheter beträffande tullmålen behandling skulle icke uppstå; i detta sammanhang bör nämnas, att kunskap i finska språket städse lär kunna förutsättas hos häradshövdingen i Torneå domsaga.»

Såväl domhavanden i Torneå domsaga som ordföranden i gränstullrätten framhåller i sitt yttrande riktigheten av de skäl, som i promemorian andragits för tullmålen överflyttning till Torneå tingslags häradsrätt, nämligen större snabbhet vid avgörandet av nämnda mål och större ortskännedom inom nämnden. Ordföranden i gränstullrätten har vidare påpekat, att mot ett överflyttande av gränstullrättens göromål å rådhusrätten i Luleå talade — förutom vad i promemorian anförts — jämväl den omständigheten, att statsverkets kostnader för av åklagaren inkallade vittnen i tullmål skulle vid handläggning inför rådhusrätten i Luleå bliva väsentligt högre än nu vore fallet.

Generaltullstyrelsen uttalar som sin mening, att därest genom indragning av gränstullrätten rådhusrätten i Luleå skulle komma att handlägga de tullmål, som nu gränstullrätten äger upptaga, detta skulle av skäl, som anförts i promemorian, medföra så stora olägenheter i olika avseenden, att i sådant fall indragning av gränstullrätten icke borde ifrågakomma. Något principiellt hinder mot att tullmålen överflyttades från gränstullrätten till Torneå tingslags häradsrätt syntes icke föreligga. Styrelsen erinrade härvid, att häradsrätten redan enligt 13 § 1 mom. tredje stycket lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin äger att upp-

taga mål, som avses i 5 § av samma lag, varvid talan föres av allmän åklagare. Ur tullverkets synpunkt torde enligt styrelsens förmenande icke några olägenheter behöva uppstå, därest nämnda häradsrätt skulle bliva behörig upptaga tullmål av alla slag, och tullförvaltaren i Haparanda sålunda skulle hava att i egenskap av åklagare tjänstgöra vid häradsrätten. Emellertid förutsatte styrelsen, att de mål, i vilka tullåklagaren för talan, komme att handläggas å särskild rättegångsdag, så att tullåklagaren icke mer än nödigt hindrades att fullgöra övriga göromål vid tullförvaltartjänsten. Antalet vid gränstullrätten handlagda mål hade under 1932 avsevärt ökat. Antalet till tullkammaren i Haparanda inkomna rapporter angående förseelser mot tullförfattningarna utgjorde 85 under år 1931 och 172 under år 1932, därav 113 under sista halvåret 1932. Därest gränstullrätten skulle bibehållas, torde det därför bliva erforderligt att öka antalet sammanträden. Jämlikt 2 § omfördolda kungörelsen den 6 december 1907 ägde visserligen styrelsen förordna, att gränstullrätten finge hålla extra sammanträden mellan ordinarie sammanträden, men denna befogenhet hade icke synts styrelsen vara tillräcklig för att styrelsen skulle kunna förordna om hållande av extra sammanträden allenast på grund av en fortgående stegring av tullmålsens antal. Genom dessa måls överflyttande å häradsrätten, som årligen hölle tio sammanträden, torde vinnas det syftsmål, som skulle tillgodoses genom ändrade bestämmelser och gränstullrättens sammanträden. Vidare ville styrelsen framhålla, att förseelser mot tullstadgan och tullordningen samt åtskilliga smugglingsbrott ej vore belagda med svårare straff än böter, högst 500 kronor, varför dylika mål kunde av häradsrätten handläggas även å tingssammanträden med tremansnämnd. Styrelsen tillstyrkte på grund av vad sålunda anförts, att den ifrågasatta åtgärden vidtoges snarast möjligt.

Svea hovrätt har icke haft något att erinra mot att Torneå tingslags häradsrätt förklaras vara tullmålsdomstol.

I fråga om den ekonomiska innebörden av den föreslagna ändringen anföres i promemorian:

»För närvarande utgår till ordföranden i gränstullrätten enligt kungl. brev den 21 juni 1907 ett årligt arvode av 2,000 kronor ävensom enligt kungl. brev den 18 juni 1910 för varje extra sammanträde ett särskilt arvode av 75 kronor. Till tolk för finska språket vid gränstullrätten utgår ett årligt arvode av 300 kronor. De såsom bisittare tjänstgörande nämndemännen åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente, vilka ersättningar utgå av tullmedel och enligt uppgift för närvarande uppgå till sammanlagt mellan 350 och 400 kronor årligen. Vid en överflyttning av ifrågavarande mål till Torneå tingslags häradsrätt skulle arvodet åt ordföranden i gränstullrätten ävensom — då särskild tolk för finska språket finnes inom Torneå tingslag — arvodet åt tolken vid gränstullrätten bliva överflödiga. Särskild ersättning till de vid häradsrätten tjänstgörande nämndemännen skulle icke föranledas av tullmålsens behandling vid de allmänna sammanträ-

dena. Genom överflyttningen skulle sålunda för statsverket uppstå en årlig besparing av omkring 2,650 kronor.»

I promemorian framhålles emellertid, att en överflyttning av tullmålens skulle för häradsrätten medföra en icke oväsentlig ökning av arbetsbördan såsom framginge av följande tabeller:

Tab. I. Gränstullrättens verksamhet åren 1917—1930.

Å r	Från föregående år uppskjutna mål	Under året inkomna mål	Summa	Under året slutligen handlagda mål	Till följande år uppskjutna mål
1917	24	61	85	48	37
1918	37	232	269	187	89
1919	80	63	152	150	2
1920	2	61	63	48	15
1921	15	151	166	110	56
1922	56	180	236	173	63
1923	63	122	185	151	34
1924	34	87	121	90	31
1925	31	59	90	78	12
1926	12	49	61	49	12
1927	12	57	69	65	4
1928	4	36	40	36	4
1929	4	75	79	53	26
1930	26	93	119	94	25

Tab. II. Arbetsbördan i Torneå domsaga, jämförd med arbetsbördan i närliggande domsagor.

	S l u t t l i g t h a n d l a g d a			
	m å l		ärenden (utom konkursärenden)	
	1929	1930	1929	1930
Torneå domsaga	490	582	1,296	1,304
Gällivare »	985	904	1,362	1,593
Kalix »	355	454	1,972	1,927
Luleå »	796	739	2,545	2,651
Piteå »	361	494	2,168	2,577

Om den ökning av tullmålens antal, som tabell I utvisade, skulle fortsätta, kan överflyttningen enligt vad som framhållits i promemorian få avgörande betydelse för frågan om behovet av biträdande domare (sekreterare) i domsagan. Enligt kungl. breven den 15 februari 1841 och den 6 april 1858 utgår för närvarande av statsmedel ersättning till vissa

rådhusrätter för handläggning av tullmål. Ersättningen utgör 15 kronor för varje slutligen avgjort tullmål utöver det antal av sex sådana mål, som årligen bör av varje rådhusrätt kostnadsfritt för tullverket handläggas och avdömas. Slutligen framhålles i promemorian, att någon motsvarande ersättning till häradshövdingen icke torde böra utgå.

Ordföranden i gränstullrätten ifrågasätter med hänsyn till den under sista halvåret 1932 inträdda oavbrutna stegringen av gränstullrättens arbete, huruvida icke lämpligen borde anstå med den föreslagna omregleringen, intill dess mera normala förhållanden inträtt. Det syntes nämligen kunna befaras, att arbetsbördan i Torneå domsaga vid en överflyttning av tullmålen under nuvarande förhållanden bleve så stor att, därest tingsmyndiga notarier icke funnes vid domsagan, biträdande domare måste anställas, i vilket fall knappast någon besparing för statsverket skulle uppstå genom omregleringen. I detta sammanhang meddelar ordföranden i gränstullrätten, att antalet paragrafer i gränstullrättens dombok under 1931 uppgått till 133 men under 1932 till omkring 275.

Domhavanden i Torneå domsaga framhåller, att så länge nuvarande rikliga tillgång på notarier förefinnes, något behov av biträdande domare i domsagan icke torde uppstå. Domhavanden hemställer emellertid, att om ifrågavarande lagändringar komme till stånd, en lönefyllnad med åtminstone 300 kronor för år räknat måtte tillerkännas honom såsom häradshövding, samt anför till stöd härför:

»Ur ekonomisk synpunkt skulle, enligt de principer, som i promemorian framlagts, överflyttningen av tullmålen till häradsrätten verka för mig såsom häradshövding synnerligen oförmånligt. Jag inser väl, att jag icke kan för rätt till ersättning för tullmålen handläggning åberopa samma rättsgrunder som de rådhusrätter, som handlägga dylika mål, när denna omständighet sammanhänger med de för städerna gällande privilegier. De sportler, som gränstulldomaren åtnjuter för protokollslösen, äro ytterst obetydliga — högst 25 kronor årligen, enligt av gränstulldomaren lämnad uppgift — beroende därpå, att det sällan förekommer, att svarandepart begär utskrift i dylika mål. Om dessa mål skulle handläggas av häradsrätt, bleve denna lösen ännu mindre, med hänsyn därtill, att enligt 3 § expeditionslösenförordningen häradsrätt icke äger debitera så hög protokollslösen som gränstullrätt. Jag beräknar härjämte, att, om tullmålen komme att överflyttas till Torneå tingslags häradsrätt, jag såsom häradshövding komme att få vidkännas en merutgift av minst 300 kronor per år för inköp av normalpapper och andra skrivmaterialier, kostnad för utskrift och ökad slitning av skrivmaskiner.

Generaltullstyrelsen erinrar, att å tullverkets omkostnadsstat för budgetåret 1932/1933 äro under anslagstiteln »kostnader för avdömande av tullmål» upptagna en anslagspost å 2,000 kronor till arvode åt särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län samt en anslagspost å 300 kronor till arvode till tolk för finska språket vid samma

gränstullrätt. I sitt den 20 september 1932 avgivna förslag till reglering av tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1933/1934 har styrelsen upptagit dessa anslagsposter med oförändrade belopp. Därest indragning av gränstullrätten beslutas, torde alltså dessa båda anslagsposter böra avföras från staten.

Svea hovrätt framhåller, att åt häradshövdingen i Torneå domsaga, därest Torneå tingslags häradsrätt förklaras vara tullmålsdomstol, torde böra tillerkännas ersättning med 300 kronor för år för de ökade utgifter, som därigenom komme att tillskyndas honom.

Av utredningen framgår, att starka skäl tala för en överflyttning av gränstullrättens göromål å Torneå tingslags häradsrätt. Genom häradsrättens tätare sammanträden skulle rättsskipningen i tullmålen bliva snabbare, vartill kommer att man hos häradsrätten kan förutsätta större person- och ortskännedom än hos gränstullrätten. Den för handläggningen av ifrågavarande mål nödvändiga kunskapen i finska språket finnes även representerad hos häradsrätten. Slutligen skulle den föreslagna förändringen, såsom framgår av yttrandena från generaltullstyrelsen och domhavanden i Torneå domsaga, medföra viss besparing. Jag finner mig alltså kunna tillstyrka den föreslagna förändringen.

Departements-
chefen.

För densammas genomförande erfordras bestämmelser angående gränstullrättens upphörande. Som förut anförts genomfördes indragningen av gränstullrätterna i Jämtland genom en kungl. skrivelse till Svea hovrätt. Den nu till indragning föreslagna gränstullrätten är emellertid den sista i sitt slag. Då det med hänsyn till de nuvarande tullmålsdomstolarnas antal och läge icke föreligger någon anledning förmoda, att nya gränstullrätter skola bliva erforderliga, synes alltså hela institutet kunna upphöra att gälla. Detta torde lämpligast ske genom en av Konung och riksdag gemensamt stiftad lag. De bestämmelser angående gränstullrätt, som sålunda skulle träda ur kraft, återfinnas — utom i 16 § 2 mom. varuinförsellagen och förut anmärkta författningar — i förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen § 1 första avdelningen samt i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften 1 § första avdelningen. Den föreslagna lagen torde lämpligen böra träda i kraft den 1 juli 1933. I densamma läres böra intagas övergångsbestämmelser, innebärande, att mål, som vid lagens ikraftträdande är hos gränstullrätten anhängigt, skall till fortsatt handläggning upptagas och avdömas av domstol, som enligt lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel är behörig tullmålsdomstol.

Vid genomförande av den föreslagna ändringen i 16 § varuinförsellagen synes man kunna gå ett steg längre än som ursprungligen varit avsett. Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande beträffande den för åtgärdens vidtagande erforderliga ändringen i paragrafens andra moment ifråga-

satt, huruvida icke med uteslutande av orden »eller gränstullrätt, om sådan är närmare» till paragrafen borde göras ett tillägg av innehåll, att Konungen må, där så prövas lämpligt, bestämma, att häradsrätt skall vara tullmålsdomstol i stad, där rådhusrätt icke finnes men tullkammare är inrättad. Genom ett sådant tillägg till paragrafen, har styrelsen anfört, skulle, därest vissa smärre rådhusrätter komme att indragas, tullmålsdomstol fortfarande kunna finnas i stad, vars rådhusrätt indragits, men där tullkammare är förlagd. Det sålunda framställda förslaget synes mig värt beaktande. Enligt 1 § lagen den 13 juni 1924 om stads läggande under landsrätt äger Konungen på framställning av vederbörande stadsfullmäktige eller eljest med deras samtycke förordna, att rådhusrätt i stad skall upphöra och staden läggas under landsrätt. Beträffande stad, vars folkmängd understiger 3,000 personer, äger Konungen under vissa förutsättningar även utan stadens samtycke meddela sådant förordnande. I åtskilliga av de städer, beträffande vilka sistnämnda lag kan tänkas komma till användning, finnes tullkammare inrättad. Såsom exempel kunna nämnas Piteå, Skellefteå, Örnsköldsvik, Motala, Ronneby, Sölvesborg, Simrishamn, Falkenberg och Strömstad, av vilka städer icke någon har en folkmängd uppgående till 6,000 personer. Rådhusrätten i en sådan stad är tullmålsdomstol för staden och den omgivande landsbygden. Om rådhusrätten indrages och staden lägges under landsrätt skulle enligt nu gällande bestämmelser de tullmål, som rådhusrätten haft att handlägga, i stället upptagas av tullmålsdomstol i närmast belägna stad. Då avståndet till denna i åtskilliga fall är ganska avsevärt, skulle härigenom förorsakas betydande olägenhet vid rättsskipningen. Denna olägenhet kunde undvikas, därest Konungen i vissa fall ägde att vid stads läggande under landsrätt förordna, att tullmålsdomstol för staden skall vara den häradsrätt, under vars domvärjo staden kommer att lyda. En allmän regel, att sådan häradsrätt skulle vara tullmålsdomstol synes emellertid icke lämpligen böra införas. Av gammalt har tullmålsdomstol varit förlagd till plats, där tullkammare varit belägen. Då denna regel fortfarande synes böra iakttagas, torde en förutsättning för att häradsrätt skall kunna bliva tullmålsdomstol vara den, att häradsrätten har tingsställe i staden. Detta är även förhållandet beträffande förut omnämnda städer med undantag av Piteå och Simrishamn. Jag anser mig därför med nu angivna inskränkning kunna biträda generaltullstyrelsens förslag. De nya bestämmelserna böra — i likhet med vad som föreslagits i fråga om bestämmelserna om upphörande av gränstullrätt — träda i kraft den 1 juli 1933.

I det nu aktuella fallet, Torneå tingslags häradsrätts övertagande av gränstullrättens verksamhet, erfordras sedan de föreslagna lagändringarna vidtagits ett Kungl. Maj:ts beslut, varigenom häradsrätten förordnas till tullmålsdomstol. Nämnda beslut torde böra fattas på chefsens för justitiedepartementet föredragning. Då gränstullrättens sista ordinarie sammanträde, såsom jag förutsätter, kommer att äga rum den 15 maj inne-

varande år, borde Kungl. Maj:ts nämnda beslut — för att övergången till den nya ordningen icke skall medföra några olägenheter — komma vederbörande tillhanda i god tid före nämnda dag. Det synes alltså önskvärt, att ifrågavarande lagar om möjligt utfärdas före sagda tidpunkt.

Den i årets statsverksproposition föreslagna utgiftsstaten för tullverket för budgetåret 1933/1934 upptager under omkostnadsstaten bland annat en anslagspost å 2,000 kronor till särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län och en anslagspost å 300 kronor till arvode till tolk för finska språket vid samma gränstullrätt. Därest de av mig framlagda förslagen upphöjas till lag, bliva ifrågavarande anslagsposter obehövlige. Emellertid skulle ett överflyttande av gränstullrättens verksamhet å Torneå tingslags häradsrätt komma att för domhavanden i Torneå domsaga medföra ökade utgifter, för vilka denna hemställt om ersättning med 300 kronor för år. Jag finner visserligen, att med ett avgörande av frågan, huruvida särskild ersättning bör utgå till nämnda domhavande på grund av en överflyttning av tullmål, bör anstå och densamma upptagas till behandling först i samband med den förnyade omräkning av häradshövdingarnas lönefyllnadsbelopp, som enligt vad chefen för justitiedepartementet i årets statsverksproposition (andra huvudtiteln sid. 65) anfört, efter utgången av nästa budgetår torde komma att äga rum. I avbidan på resultatet av nämnda omräkning finner jag mig emellertid kunna tillstyrka, att domhavanden, om tullmålen överflyttning kommer till stånd, för budgetåret 1933/1934 tillerkännes ersättning för sina ökade kostnader med det av honom begärda beloppet. Jag förordar därför, att för detta ändamål en särskild anslagspost å nämnda belopp beräknas under tullverkets omkostnadsstat. Den föreslagna utgiftsstaten för tullverket för nästa budgetår kan i anslutning härtill minskas med 2,000 kronor eller från 16,192,800 kronor till 16,190,800 kronor, med vilket belopp förslagsanslaget till tullverket bör upptagas å riksstaten.

Förordningen angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Bestämmelser angående husrannsakan finnas intagna i 44 § förordningen angående tillverkning och beskattning av brännvin. Bland de myndigheter, som enligt 2 mom. i nämnda författningsrum äga förordna om husrannsakan, har upptagits, förutom Konungens befallningshavande, landsfogde samt lands- och stadsfiskal, jämväl chef för polisväsende i stad.

Då nu ifrågavarande stadgande i likhet med varuinförsellagens bör bringas till överensstämmelse med vad som upptagits i förslaget till lag om vissa tvångsmedel i brottmål, har den härför erforderliga jämkningen i 44 § 2 mom. förordningen vidtagits.

I enlighet med de grunder, som jag i det föregående angivit, har jag låtit inom finansdepartementet upprätta förslag till

1:o) lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o) lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3:o) lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel;

4:o) lag om upphörande av gränstullrätt; och

5:o) förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag av den lydelse, bilagorna A, B, C, D och E vid detta protokoll utvisa, samt hemställer, att lagrådets yttrande över förslagen måtte för det i § 87 regeringsformen oförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Olga Gjørloff.

Förslag

till

Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin, vilken lag med däri enligt lagarna den 4 juni 1926 (nr 148) och den 1 juni 1928 (nr 145) vidtagna ändringar gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att från och med den 1 juli 1933 dels till 1 § skall vara fogat ett nytt moment, betecknat 5 mom., samt till envar av 5 och 10 §§ ett nytt moment, betecknat 3 mom., av den lydelse nedan angives, dels ock 2 § 1 mom. och 8 § 1 mom. skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

1 §.

5 mom. Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång, stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förbrytelse; dock må sammanlagt frihetsstraff icke överstiga två år.

2 §.

1 mom. Spritdrycker och vin må icke med farkost av mindre netto-dräktighet än femhundra ton införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten.

Då särskilda — — — svenskt territorialvatten.

5 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

8 §.

1 mom. Har vid olovlig införsel av spritdrycker eller vin i annat fall, än i 3 § 1 mom. andra och tredje styckena sägs, eller har vid olovlig

forsling, som i 5 § avses, nyttjats farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton eller dragare och fordon eller annat forslingsredskap, skall, evad ansvar för brottet ådömes eller ej, forslingsredskapet vara förverkat, därest det forslade godset till väsentlig del utgjorts av olovligen införda spritdrycker eller vin, eller därest den färd, vid vilken redskapet nyttjats, eljest måste antagas hava ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig införsel eller forsling av spritdrycker eller vin.

Påföljd av — — — olovliga användande.

10 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

Bilaga B.

Förslag

till

Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken förstnämnda lag gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att lagen den 27 november 1925 skall från och med den 1 juli 1933 i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

Hava spritdrycker med fartyg av mindre nettodräktighet än femhundra ton införts till farvatten, som ligger utanför svenska territorialvattensgränsen och sträcker sig intill tolv sjömil från svenska kusten eller därutanför belägna yttersta skär, och framgår uppenbarligen av omständigheterna, att syftet med fartygets uppehåll i nämnda farvatten är att företaga eller främja olovlig införsel av dryckerna till riket, vare det ansett såsom olovlig införsel till svenskt territorialvatten enligt lagen med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

I gränsvatten — — — eller annorledes.

Vad i denna — — — äga tillämpning.

Förslag

till

Lag

angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Häri genom förordnas, att 12 § 2 mom. och 16 § 2 mom. lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel, av vilka lagrum 12 § 2 mom. ändrats genom lagen den 20 juni 1924 (nr 226), skola, 12 § 2 mom. i nedan intagna del, erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

2 mom. Är någon — — — — där anträffas.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal, stadsfiskal, polismästare, polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad, tulldirektör, tullförvaltare, kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt, gränsbevakningschef samt tullverkets vederbörande åklagare äga förordna om husrannsakan, som i detta mom. avses. Verkställande av sådan husrannsakan må uppdragas åt tulltjänsteman eller polisman, som därför finnes lämplig. Utan förordnande, varom nyss sagts, må husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning ävensom av polisman i befälsställning eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan tulltjänsteman eller polisman.

16 §.

2 mom. Tullmålsdomstol är för stad, där såväl rådhusrätt som tullkammare eller på avdelningar fördelad tullförvaltning finnes, stadens rådhusrätt och för annan ort rådhusrätten i närmaste stad, där tullkammare eller tullförvaltning, som nyss nämnts, finnes.

Då särskilda omständigheter därtill föranleda, må Konungen förordna, att i stad, där rådhusrätt icke är men där tullkammare finnes, häradsrätt med tingsställe i staden skall vara tullmålsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Bilaga D.

Förslag
till
Lag
om upphörande av gränstullrätt.

Härigenom förordnas, att vad i lag eller särskild författning finnes stadgat om gränstullrätt skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Mål, som vid denna lags ikraftträdande är hos gränstullrätt anhängigt, skall vid fortsatt handläggning upptagas och avdömas av domstol, som enligt lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel är behörig tullmålsdomstol.

*Bilaga E.***Förslag**

till

förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Häri genom förordnas, att 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

44 §.

2. Är någon — — — — 1 mom. sägs.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal och stadsfiskal ävensom polismästare och polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad äga förordna om husrannsakan som i detta mom. avses. Verkställande av sådan husrannsakan må uppdragas åt polisman, som därför finnes lämplig. Utan förordnande varom nyss sagts må husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av polisman i befälsställning, eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan polisman.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 8 mars 1933.

Närvarande:

justitieråden ALEXANDERSON,
EKLUND,
regeringsrådet ASCHAN,
justitierådet GREFBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över finans-ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 17 februari 1933, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

1:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3:o lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel;

4:o lag om upphörande av gränstullrätt; och

5:o förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet före dragits av hovrättsassessorn Gösta Strandell.

Förslagen föranledde följande yttranden.

Förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Lagrådet:

De anförda grunderna för höjning i 2 och 8 §§ av tontalet för där omförmälda farkoster synas bära föranleda motsvarande ändring av bestämmelsen i 4 § 2 mom., låt vara att sagda bestämmelse, enligt vad uppläst blivit, hittills icke vunnit avsevärd tillämpning.

De föreslagna nya lagbestämmelserna skola icke träda i kraft förrän samma dag som den förlängda giltighetstiden för 1924 års lag tager sin början eller den 1 juli 1933. Detta förhållande synes lämpligast uttryckas

genom att — med uteslutande ur ingressen av orden »från och med den 1 juli 1933» — såsom slutbestämmelse angives att lagen träder i kraft nämnda dag. Ingressen torde jämväl i annat hänseende kunna givas en lättare redaktion.

Förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med sprit-drycker och vin.

Lagrådet:

Den föreslagna lagens innebörd skulle enligt lagrådets mening vida lättare uppfattas om till stadgandet om fortsatt giltighet för 1925 års lag till och med den 30 juni 1938 fogades blott följande eller liknande ord: dock att i första stycket orden »tvåhundra femtio ton» utbytas mot »femhundra ton», samt bestämmelse tillades om den nya lagens ikraftträdande den 1 juli 1933.

Förslaget till lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

12 §.

Lagrådet:

Här föreslagna ändringar hava, såsom i remissprotokollet framhålles, nära samband med utarbetat förslag till lag om vissa tvångsmedel i brottmål. Vid granskning av nämnda förslag har lagrådet i fråga om dess 14 § framställt vissa erinringar, närmast av redaktionell natur. Vinna dessa beaktande, lära de föranleda någon jämkning såväl av förevarande paragraf som ock av det till lagrådets prövning nu jämväl hänskjutna förslaget om ändring i 44 § förordningen om tillverkning och beskattning av brännvin.

16 §.

Lagrådet:

Jurisdiktionsområdet för häradsrätt, som jämlikt Konungens förordnande skall vara tullmålsdomstol, bör angivas i andra stycket.

Övriga lagförslag.

Dessa lagförslag lämnades av lagrådet utan annan erinran än att i fråga om den föreslagna ändringen i 44 § förordningen om tillverkning och beskattning av brännvin hänvisades till vad ovan yttrats beträffande ändring i 12 § lagen om straff för olovlig varuinförsel.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet lagrådets den 8 mars 1933 avgivna utlåtande över de genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 februari 1933 till lagrådets granskning överlämnade förslagen till

1:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin;

2:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin;

3:o lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel;

4:o lag om upphörande av gränstullrätt; och

5:o förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Efter redogörelse för utlåtandets innehåll anför föredraganden:

Lagrådet har framhållit, att de anförda grunderna för höjning i 2 och 8 §§ spritinförsellagen av tontalet för där omförmälda farkoster synes böra föranleda motsvarande ändring av bestämmelsen i 4 § 2 mom. samma lag. Då det synes lämpligt, att tontalsgränserna i förevarande författningsrum överensstämma, biträder jag den av lagrådet sålunda föreslagna ändringen.

De av lagrådet vid granskning av förslaget till lag om vissa tvångsmedel i brottmål framställda erinringarna i fråga om dess 14 § hava föranlett vissa jämkningar i nämnda lagförslag. Motsvarande jämkningar torde, såsom lagrådet framhållit, böra vidtagas i den föreslagna lydelsen av 12 § varuinförsellagen och 44 § förordningen om tillverkning och beskattning av brännvin.

Av lagrådet i övrigt framställda anmärkningar, som icke här särskilt berörts, hava jämväl blivit beaktade.

I anslutning till vad jag vid anmälan av förevarande ärende i statsrådet den 17 sistlidne februari anfört beträffande frågan om överflyttande å

Torneå tingslags häradsrätt av de uppgifter, som nu ankomma å gränstullrätten inom Norrbottens län, torde förslag böra föreläggas riksdagen om de jämkningar i utgiftsstaten för tullverket för budgetåret 1933/1934, som bliva en följd av en dylik överflyttning. Härtill återkommer jag senare i dag.

Föredraganden uppläser härefter de föreliggande förslagen till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, lag om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel, lag om upphörande av gränstullrätt och förordning om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen, förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hjalmar Ekengren.